

březen 2020

Zvláštní číslo ke 40. výročí otevření modlitebny

Sborový zvěstník

Časopis pro vnitřní potřebu sboru Církev bratrské v Chrudimi

1980

2020

Modlitebna Církve bratrské v Chrudimi byla slavnostně otevřena v neděli 9. března 1980. Od té doby uplynulo mnoho vody a náš sbor zažil radostné i těžké chvíle. Kéž je nám toto výročí připomenutím, že nade vším našim životem je milost Boží, zjevená skrze Božího Syna Ježíše Krista, který znovu a znovu volá do všech našich strachů „*Neboj se, jen věř*“ (Mk 5:36b).

Martin Grohman

Editorial

Sbor jako domov

Připomínáme si 40. výročí otevření naší modlitebny. Někteří lidé – a vím to s jistotou – tím žijí již celý rok, zatímco jiným to je téměř lhostejné. Mám pochopení pro obě skupiny, přičemž sebe řadím spíše do skupiny druhé.

Snad na začátek bychom si měli zodpovědět otázku, co si vlastně připomínáme. Připomínáme si „přestřížení pásky“ anebo čtyřicet let společného života

bratří a sester, které bylo pro mnohé obohacující i svízelné? Myslím, že by nás všechny měl zajímat spíše druhý případ. Když někde žijeme čtyřicet let, můžeme říci, že je to náš domov. Ale co je to vlastně domov? Možná nám na mysl vytane nějaký prostor, kam se rádi – někdy i neradi – vracíme. Mluvíme-li o prostoru, o tom, jaké jsou jeho vlastnosti, můžeme se opřít o definici Immanuela Kanta. Ten říká, že

prostor neexistuje sám o sobě, ale je utvářen jednáním lidí, kteří se v něm nacházejí. To je přece srozumitelná definice. Dům bez lidí je stále dům, ale prázdný dům lze jen těžko nazvat domovem. Zde bychom mohli zajásat a říci, že v našem domě/modlitebně není nikdy prázdná, tudíž jej lze považovat za domov. Jenže není možné, aby někdo mohl mluvit za druhé. Jinými slovy, to, zda někdo náš sbor považuje za svůj

domov je povýtce intimní záležitost.

Pokud bych měl říci, zda i já považuji sbor za svůj domov, nabízí se právě dnešní výročí jako instrument k hledání odpovědi. Celé společenství prošlo za čtyřicet let dramatickým vývojem, kde různé skupiny prosazovaly své představy a pohledy na chod společenství. Sebe jsem vždy považoval za konzervativního člověka, ale konzervativní část sboru mi byla a je vzdálená. Až před několika dny můj kamarád Dr. Petr Hampl na celý problém geniálně posvítí. Petr rozlišuje mezi zdravým a degenerovaným konzervatismem, když píše: „Zdravý konzervatismus dokáže pochopit otázky současné

společnosti a poctivě na ně hledá odpověď. Při tom hledání vychází ze zkušeností, které naše společnost udělala. Podstatná část těch zkušeností je koncentrována v jazyce, morálce, náboženství, zvyklostech i v mnoha věcech, které nedokážeme přesně definovat. A snaží se poučit ze zkušeností pozitivních i negativních. Degenerovaný konzervatismus vytvoří utopický model, umístí jej do minulosti, a snaží se lidi uzpůsobit tomu modelu. Jsou vlastně jen materiálem, stejně jako v každé jiné utopii.“

Všimněte si prosím, podstatného momentu. Autor zde nevybízí, abychom bezhlavě přejímali nové trendy. Naopak. Ukazuje nám, že můžeme z minu-

losti čerpat. Nicméně vždy musíme porovnávat mezi dobrým a možným lepším. Máme jistě hodnoty, které opustit nesmíme, ale jen těžko můžeme lpět na něčem, co dnešního člověka neoslovuje. Drtivá skupina členů zkrátka neví, jaký byl život sboru/stanice v šedesátých a sedmdesátých letech. Žel, ani z mnohých rozhovorů nelze nic vysledovat. Ano, věřící tehdy měli nemalé problémy, ale těžký život měla celá škála sociálních skupin – postižené nevyjímaje.

Jak se tedy může sbor stát každému z nás domovem? Třeba tak, že budeme společně hledat před Boží tvář, kudy jít v následujících letech.

Mirek Kudláček

SVĚDECTVÍ

Jak jsem prožíval dobu před stavbou modlitebny

Takové zadání k článku do Sborového zvěstníku jsem dostal od šéfredaktora bratra Mirka Kudláčka. Tak se o to s pomocí Boží pokusím. Navzdory období tak zvané normalizace pokračovalo zvěstování evangelia na mnoha místech naší země. Tehdy chrudimské shromáždění Církve bratrské bylo součástí (kazatelskou stanicí) diasporního sboru v Litomyšli. Pobožnosti se konaly na třinácti místech, dříve dokonce na osmnácti. Slovem Božím kromě kazatele sloužilo až dvacet tři bratří. Od Litomyšle na sever až v Žamberku, na jih až na Křižánkách a v Borovnici, na západ až v Hlavečnicku (u Chlum-

ce nad Cidlinou). Budovy modliteben byly jen v Litomyšli a v České Třebové. Shromáždění bývala mnohde misijní, konala se často v rodinách věřících lidí, kteří zvali své dosud nevěřící sousedy a přátele. Bylo to jako na počátku církve po letnicích. Rádi jsme společně četli Boží slovo a rádi jsme své city a vyznání vložili do společných písní. Větší místa pak konala svá setkání v pronajatých prostorech a například v Pardubicích byl zakoupen dům, který byl pro shromáždění stavebně upraven. „A Pán přidával ty, které povolával ke spáse“, (Sk 2,47b). Nebylo jich jako o letnicích, ale

díky Pánu za každou nalezenou ovečku.

Přes tak velkou rozptýlenost se sbor dokázal sejít aspoň dvakrát do roka na tzv. sborový den. Buď v České Třebové, kde byl největší sál, nebo v pronájmu. To se sešlo několik stovek věřících lidí, což pro nás bylo velikým duchovním povzbuzením, že nejsme sami a okoušeli jsme mnoho lásky. Na sborových dnech sloužival většinou nějaký kazatel jako host, zaznívala tam osobní svědectví, písně mládeže nebo pěveckého sboru a nechyběly ani modlitební chvíle. Tam jsme prožívali církev jako tělo Kristovo a vzájemnost jednot-

livých údů i to, že člověku není dobré být sám, že máme právo Božího lidu a patříme k Boží rodině (Ef 2,19). Neradi jsme se pak loučili, ale čekala nás služba na našich malých místech.

Zajímavá a Pánem požehnaná byla sedmdesátá léta. To jsme jezdili na stavební brigády při rekonstrukcích a stavbách modliteben. V našem litomyšlském sboru jsme budovali první modlitebnu v Pernštejnské ulici v Pardubicích, rekonstruovali původní modlitebnu v sídle sboru v Litomyšli a prováděli drobné stavební úpravy v České Třebové. Někteří bratři z našeho sboru neváhali vyrazit ani na Slovensko, kde se budovala velká modlitebna v Bratislavě a potom na Staré Turé, někdejší sídle sester Royových, vzácných Božích služebnic.

Někteří tomu stavění trochu s despektem říkali „stavební probuzení.“ Ale ono se nakonec dostavilo i to probuzení duchovní. Pán Bůh se přiznal k těm, kteří s modlitbou, svědectvím o svém Spasiteli a přiložením rukou k práci nezháleli. Z původního litomyšlského sboru je dnes sborů pět, vedle Litomyšle též v České Třebové, Vysokém Mýtě, Chrudimi a v Pardubicích.

V březnu chceme Pánu Bohu poděkovat za čtyřicet let trvání naší modlitebny v Chrudimi. Za všechna shromáždění, modlitby, kázané Boží slovo a další akce, které budova modlitebny umožňuje.

Mám-li být osobní, jak jsem byl k tomu vyzván, pak připomínám, že duchovní služba Církve bratrské v Chrudimi nezačala s modlitebnou ve Filištínské

ulici, ale o mnoho desetiletí dříve. Shromáždění se konala v Havlíčkově ulici na Kateřině v bytě manželů Špačkových vždy v neděli a o středách. Jak nás přibývalo, rozhodli se vyčlenit část bytu výhradně pro shromáždění. Sestra Zuzanka Špačková tam pak po nás dvacet let umývala podlahy a uklízela. Byl to pro mě příklad obětavosti, ale oni to za obět nepovažovali.

Snad všichni v tom malém shromáždění se modlili za spasení dalších lidí a Pán Bůh se k našim modlitbám přiznával. Pozvání přijali jednotlivci i několik rodin s dětmi. A tak začalo vyučování besídky, děti se učily duchovní písničky a básničky na vánoční slavnosti a jiné příležitosti. Účast na shromážděních bývala přes čtyřicet lidí. Nezapomenutelná pro mě jsou shromáždění na ukončení roku. Byla to shromáždění vděčnosti za končící rok i modlitby za požehnání roku nastávajícího. To mezi nás přijížděli i věřící z Kvasína, později i z Pardubic, kde neměli vlastní shromážděvací místnost. Na programu bývalo několik biblických úvah, písně, modlitby a svědectví, o přestávce občerstvení a sdílení, bylo to obecnství lásky. Shromáždění bývalo často až do půlnoci zakončené modlitbami. Snad nejradostnější bylo poslední shromáždění roku 1961, kdy na výzvu bratra kazatele Jaroslava Kučery prožilo obrácení jedenáct mládežníků. Pokud vím, jen jeden bratr sešel z cesty víry, ostatní setrvali ve víře a ve službě Pánu, někteří jako kazatelé, či starší sborů.

U Špačků jsme Prožili mnoho Božích dotyků, radosti a požeh-

nání a znovuzrození řádky lidí. Vyrůstaly tam naše děti, a kromě místních bratří nám sloužilo Božím slovem mnoho vzácných bratří hostů. Když byl náš kazatel bratr Jaroslav Polanský úřady odstaven od služby, přijížděli nám sloužit i bratři předseda Rady CB kazatel Bohuslav Beneš a tajemník kazatel Josef Michal.

Dům, kde jsme měli svá shromáždění byl po léta v havarijním stavu, a proto jsme museli hledat nějaké místo k pronájmu. Nebyla k tomu však politická vůle. Jako starší sboru a ten kdo kázal, jsem cítil zodpovědnost za další službu a místo pro shromáždění. Zkoušeli jsme to dál. Pán Bůh odpověděl na naše modlitby a po ročním jednání se zástupcem majitelů jsme získali dům ve Filištínské ulici čp. 27. Hned v listopadu 1977 se rozběhla práce na stavbě a trvala do začátku roku 1980. Naprostá většina prací byla provedena svépomocí za nezištné pomoci mnoha bratrů a sester z okolních i vzdálenějších sborů. Byla to škola pokory a víry i radosti, že nám tu stavbu Pán Bůh dovolil. Víte, že například David stavět chrám nesměl. Ale to by vyžadovalo další vyprávění.

Modlitebna byla dána do provozu slavnostním shromážděním za účasti 200 lidí v neděli dne 9.března 1980 v roce stého výročí vzniku Církve bratrské. K tomu nám posloužil předseda Rady CB br. kazatel ThDr. Jan Urban.

Jan Drahekoupil

Úvahy, svědectví, příběhy

Potřebujeme v kostele kulturu?

A bychom na položenou otázku vůbec mohli kvalifikovaně odpovědět, musíme si nejprve říci, co vlastně kultura je a k čemu slouží. Hned na počátku učiníme rozlišení mezi kulturou a uměním. Netvrdíme, že tato hranice je zcela bezrozporná, ale pro naše další uvažování bude postačující. Umění tedy ponecháme umělcům. K čemu tedy každý člověk potřebuje kulturu? Odpověď bude možná šokující. Člověk potřebuje kulturu, aby vůbec přežil. To je teze, s kterou přichází německý křesťanský myslitel Max Scheler už ve dvacátých letech minulého století. My evangelikálové se někdy tváříme jako dnešní teenageři, kteří si myslí, že kuře se vyrábí v supermarketu. Obdobně i my si někdy myslíme, že náš život v přírodě/přirozeném světě je něco, co nás duchovní bytosti nemusí zajímat.

Ale právě Scheler ukazuje, že tím, jak jsme prosti instinktů, jsme zranitelní. Scheler dokládá, že jsme si místo chybějících instinktů vytvořili kulturu. Jenže! Co si máme pod pojmem kultura představit? Na to odpovídá celá kulturní a politická antropologie. Ukazuje, že do pojmu kultura můžeme zahrnout soubor kulturních i politických institucí (škola, sociální vztahy i ve formě pomoci, etická a morální pravidla), která nám umožňují přežít v přirozeném světě. První základy tohoto uspořádání na-

cházíme už v knize Exodus.

Výše jsme uvedli, že se evangelikálové chovají někdy jako teenageři. Ale v čem? Nabízíme následující odpověď. Právě v tom, že nechceme brát na vědomí skutečnost, že bez výše uvedených institucí nejsme schopni ve světě, ale ani ve sboru vůbec existovat. Potom vidíme groteskní scény, kdy se k sobě chováme jako „duchovním bytostem“, aniž bychom byli s to připustit, že právě naše zranitelnost zakládá naši potřebu duchovního rozměru. Nejde o to zde argumentovat určitým veršem, ale spíše promýšlet naše postavení ve světě.

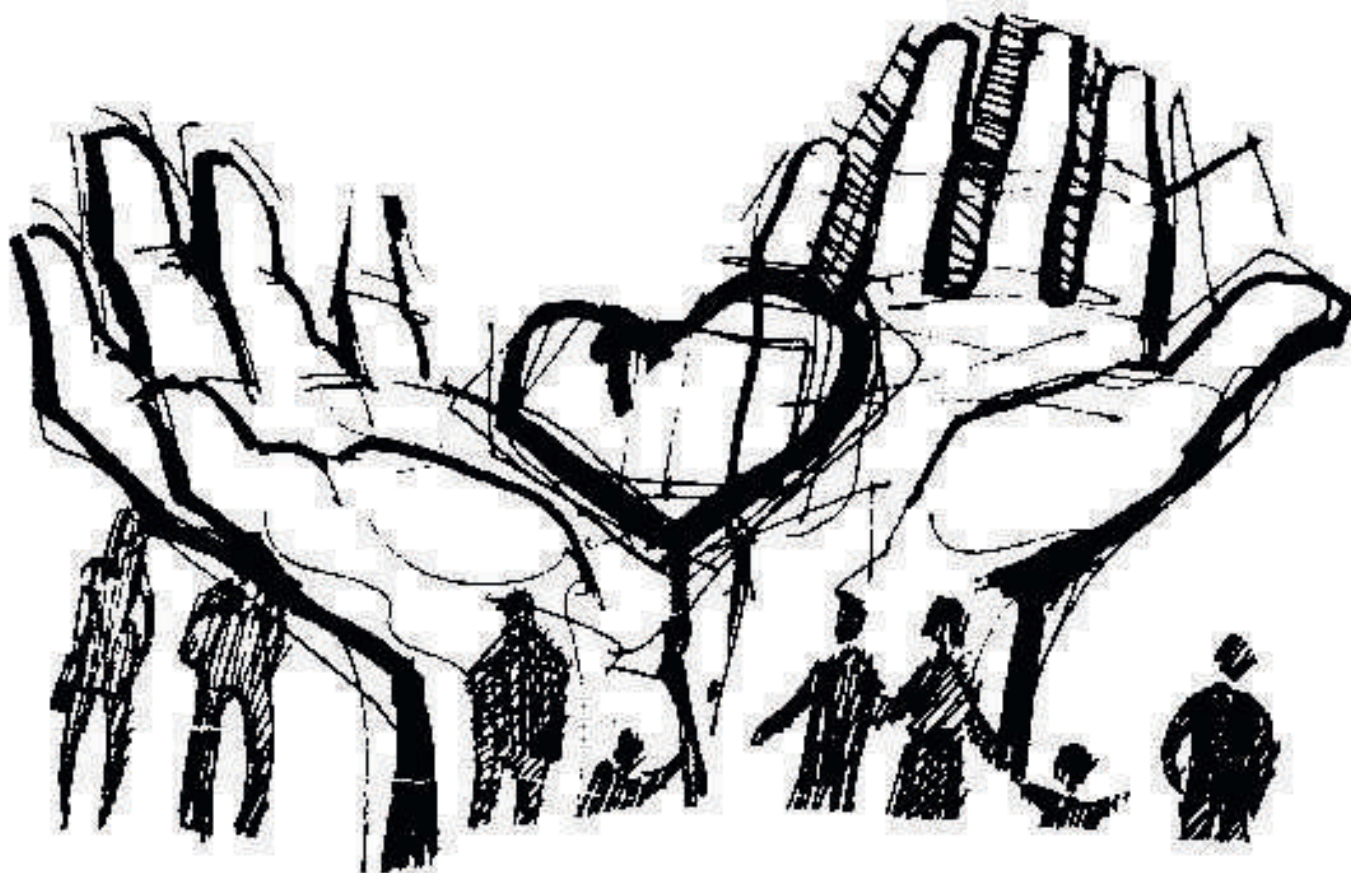
Britský antropolog Levy definuje kulturu jako přírodu, když uvádí: „Jelikož (člověk, pozn. M. K.) postrádá přirozený dar, který by mu zajistil přežití, musí se vybavit nástroji a zbraněmi, jaké dokázala vynalézt pouze vědomá inteligence. (...) Objektivace prostředí je funkcí lidského vědomí a umožňuje vytvořit lidsky možný svět kultury; kultura je jedinou přírodou, ve které může člověk přežít.“ Zde je nutné se na chvíli zastavit. Kultura je zde totiž pojímána jako určitá entita, bez které se člověk neobejde. Ne proto, že jej „pohladí“ na duši, nýbrž proto, že bez ní nemůže co by lidská bytost existovat.

Takto formulovaná definice kultury nám ukazuje, že ani člověk není prost instinktů, které

máme tendenci připisovat spíše živočišné říši. Není naším cílem diskutovat tuto paralelu. Spíše chceme ukázat, že čím je pro živočicha příroda (všechny její parametry), tím je pro člověka kultura. Tedy nikoli něco zbytečného, nýbrž naopak. Kultura je pro člověka dimenzí a časoprostorem, bez kterého člověk není schopen vůbec existovat. Kultura je také nástroj, skrze který člověk rozumí světu a svému okolí. Kultura je však také nástroj, kterým člověk – ne nutně v pejorativním smyslu – ovládá své okolí.

Pojednou můžeme dobře rozumět všem „kulturním válkám“. Válkám mezi kontinenty, válkám mezi národy, válkám mezi denominacemi, válkám mezi generacemi a válkám uvnitř jednotlivých sborů. Můžeme se donekonečna utvrzovat o naší duchovnosti, ale budeme-li k sobě upřímní, budeme nuceni si přiznat, že druhou nejdůležitější knihou, která je při bohoslužebných obřadech používána, je kancionál. Kancionál je však pouhým produktem naší kultury. To tedy znamená, že i my – coby křesťané – spoléháme na věci, které jsme vytvořili my anebo naši předci. Netvrdíme, že toto jednání je špatné. Musíme si však stále klást otázku, zdali tímto jednáním nebráníme Božimu dílu.

Mirek Kudláček

Tištěno pro vnitřní potřebu sboru

Redakční rada: Miroslav Kudláček, Martin Grohman,
Zuzana Brůnová.

Vychází v Chrudimi jako občasník.

Vydal sbor Církve bratrské v Chrudimi, Filištínská 27, IČO 26520010
dne 8. 3. 2020 jako číslo **1/2020**.

Za věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři.

Své příspěvky můžete posílat na adresu chrudim@cb.cz

Kontakty: kazatel sboru – Martin Grohman, tel.: 778014340,
šéfredaktor – Miroslav Kudláček, mirek.kudlacek@seznam.cz, tel. 723449470